

Novi izbori iznjedrit će nove neproduktivne i prazne slavonske

Da se 4,5 milijardi kuna umjesto u pustu autocestu uložilo u otvaranje radnih mjesta, svi Slavonci koji odlaze trbuhom za kruhom imali bi danas posao u Slavoniji. A da se još toliko uložilo u navodnjavanje...

piše **ŽELJKO PERIĆ**
managing-partner Capera d.o.o.
zperic@caper.hr

Manje stranke, lokalne i regionalne, od velikih traže jamstvo za realizaciju projekata u svojim izbornim područjima. Takvo trgovanje najčešće završava novim kilometrima asfalta za ceste, obilaznice, ipsilone ili tonama betona za mostove i tunele

U posljednje vrijeme mediji često izvještavaju o mladim Slavoncima koji su se u potrazi za poslom iselili u inozemstvo. Neke procjene govore da je samo iz Slavonije otišlo više od dvadeset tisuća, uglavnom mladih ljudi. Donedavno je ona bila obećana zemlja za one koji su tražili priliku da poštenim radom prehrane svoje obitelji. Pitamo se tko je i gdje pogriješio da danas svjedočimo pravom egzodusu mladih iz plodne slavonske ravnice, ali i iz mnogih drugih dijelova Hrvatske.

Mediji nam također svakodnevno prenose informacije o tijeku pregovora političkih stranaka o predizbornim koalicijama. Manje stranke, lokalne i regionalne, od velikih stranaka traže jamstvo za realizaciju projekata u svojim izbornim područjima. Svjedočili smo takvu trgovanju mnogo puta do sada, prije svakog izbornog ciklusa, a ono je najčešće završavalo novim kilometrima asfalta za ceste, obilaznice, ipsilone ili tonama betona za mostove, tunele i slično.

Samo jedno vozilo u dvije minute Bilo bi dobro prisjetiti se lažnoga zlatnoga vremena hrvatskoga gospodarstva između 2003. i 2008., kad su vlade intenzivno pretvarale posuđene eure u kilometre autocesta i u tisuće tona betona ugrađenih u vijadukte, mostove, tunele – projekte koje su 'obećali biračima'. Nakon sagrađenih dionica Dalmatine i Kalmetine i slavonski su političari tada poželjeli svoju diku pa su pritisnuli središnju vlast i dobili Slavoniku. Puštanje u promet svake dionice bio je razlog za tambure i slavlje zbog uspješne realizacije projekta za čije su se zasluge otimala regionalna i središnja vlast.

Šest godina i 4,5 milijardi kuna poslije, u 2014. Slavonikom je prošlo oko 610 tisuća vozila, odnosno oko 1670 vozila na dan ili 70 vozila na sat. Podijelimo li taj broj na dva prometna smjera, proizlazi da jednim

smjerom Slavonike tek svake dvije minute prođe jedno vozilo! Zaslužni se ne zabrinjavaju zbog takve 'gustoće' prometa jer se spremaju proslaviti završetak još jednoga, teško izbornog projekta, važnoga dijela te autoceste – mosta na Dravi. On će dosadašnjoj investiciji dodati novih 840 milijuna (posuđenih) kuna. Dok Mađari i Bosanci sagrađe svoj dio famoznoga koridora V. c, preostali će mladi Slavonci još 10-ak godina, u miru i tišini slavonske ravnice (koju će, doduše, svake dvije minute prekidati zvuk vozila koje prolazi), razmišljati o tome kako bi Slavonija danas izgledala da su se njezini političari tada umjesto za Slavoniku borili za projekte koji bi se zvali npr. 'Pet milijardi za otvaranje radnih mjesta' ili 'Pet milijardi za navodnjavanje'.

S vodom kao pijani milijarder Grubi izračun pokazuje da bi s pet milijardi kuna, uza stimulaciju za otvaranje radnog mjesta od čak sto tisuća kuna, poduzetnici dobili priliku za kreiranje pedeset tisuća radnih mjesta. Uz pretpostavljenu polovičnu učinkovitost programa moglo se otvoriti 25 tisuća radnih mjesta, taman toliko koliko je Slavonaca emigriralo. Naravno, to su samo pretpostavke i jednostavan izračun. Program bi trebalo dobro osmisлити i pripremiti, uskladiti s resursima i potencijalima Slavonije, uzeti u obzir svjetske trendove...

Nominacija i borba za takve projekte zahtijeva mnogo više od galamdžijskog zazivanja cesta i mostova. Potrebna je vizija, stručni pristup izradi programa, multidisciplinarni timski rad, snažno liderstvo i entuzijazam. Slavonika je samo jedan primjer, kakvih je u Hrvatskoj bilo jako mnogo.

Zbog realizacije i financiranja takvih projekata javnim dugom vanjski nam dug danas prelazi 50 milijardi eura, odnosno 115 posto BDP-a. Dvadeset pet godina nakon osamostaljenja i dalje, usprkos obilju vodotokova i izvora vode, navodnjavamo najmanje u EU – manje od jedan posto obradivih površina. Gubici vode u vodovodima u cijeloj zemlji u prosjeku iznose nevjerovatnih 46 posto! Imamo jednu od najvećih stopa registrirane nezaposlenosti, koja godinama varira između 17 posto i dvadeset posto, a u najplodnijim dijelovima slavonskih županija veća je i od trideset posto.

Obilje je potencijalnih razvojnih planova koji bi, da su realizirani umjesto brojnih slavonskih, spomenute pokazatelje učinili mnogo boljima. Svaka vlada pokazivala je slabost i sklonost ispunjavanju želja manjim strankama u zamjenu za lojalnost te im financirala projekte koje su poželjeli, a koji su doslovce zabetonirali budućnost naše djece. Problemi koje danas 'uživamo' velikim su dijelom odraz kvalitete tih projekata, mudrosti i poštenja njihovih predlagatelja i izvršitelja. Na žalost, ne čini se da bi ovogodišnja predizborna trgovina mogla iznjedriti kvalitetnije pomake. ■